

Пістолет «ФОРТ-12»

9-мм пістолет «Форт-12» – самозарядний пістолет під набій 9x18 мм Макаров, також випускається під набій 9x17 мм. Пістолет напівавтоматичний, куркового типу подвійної дії з магазинною подачею патронів, призначений для виконання поодиноких пострілів. Автоматичне перезарядження пістолета здійснюється за рахунок енергії порохових газів, що утворюються при пострілі. Зачинення патронника забезпечується силою зворотної пружини та масою затвора при вільному затворі не зчепленому з стволом.

Має повністю металеву конструкцію та вважається доволі важким в порівнянні з сучасними «пластиковими» моделями аналогічного калібру, але цю властивість можна зарахувати до активу пістолета, оскільки суцільно-металева конструкція сприяє довговічності в експлуатації та стійкості при стрільбі. Пістолет може бути укомплектований пристроєм для зниження рівня звуку пострілу.

Призначення основних частин та механізмів Форт-12:

- 1) **рамка** призначена для з'єднання всіх частин пістолета, складає одне ціле з рукояткою та спусковою скобою;
- 2) **ствол** призначений для надання напрямку польоту кулі, надання їй обертального руху;
- 3) **спускова скоба** призначена для запобігання випадковому натисканню на спусковий гачок;
- 4) **затвор** призначений для подачі патрона з магазину до патронника, запирання каналу ствола при пострілі, витягування гільзи (патрона), постановки курка на бойовий взвід;
- 5) **ударник** призначений для розбивання капсуля патрона;
- 6) **викидач** призначений для утримання гільзи (патрона) у чашці затвора до зустрічі з відбивачем;
- 7) **запобіжник** призначений для забезпечення безпечного поводження з пістолетом;

- 8) **мушка, цілик** призначені для прицілювання;
- 9) **направляюча вісь** призначена для направлення руху зворотніх пружин та затвору;
- 10) **зворотні пружини** призначені для повернення затвора в крайнє переднє положення після пострілу;
- 11) **затворна затримка** призначена для утримування затвора у крайньому задньому положенні, після використання всіх патронів з магазину;
- 12) **задня накладка рукоятки** (тильник) призначена для зручності тримання пістолета у руці, підгону рукоятки під розміри долоні;
- 13) **магазин** призначений для вміщення 15 патронів;
- 14) **фіксатор магазину** призначений для утримування магазину в рукоятці;
- 15) **ударно-спусковий механізм** :
 - **спусковий гачок** призначений для спуску курка з бойового взводу та зведення його при стрільбі самозводом;
 - **спускова тяга** призначена для спуску курка з бойового взводу та зведення його при натисканні на хвіст спускового гачка;
 - **пружина спускової тяги** призначена для повернення спускового гачка та спускової тяги у вихідне положення;
 - **штифт спускової тяги** призначений для взаємного з'єднання спускового гачка, спускової тяги та пружини спускової тяги;
 - **штифт спускового гачка** призначений для з'єднання спускового гачка з рамкою пістолета;
 - **корпус відбивача** призначений для з'єднання шептала з пружиною, курка зі штифтом, тримання і спрямування руху роз'єднувача та штовхача.
 - **відбивач** для виштовхування назовні гільзи через вікно в затворі;
 - **шептало** призначене для утримування курка на бойовому та запобіжному взводі;
 - **курочок** для завдання удару по ударнику;
 - **штовхач** призначений для зведення курка при стрільбі самозводом та для відведення назад спускової тяги під час зведення курка рукою чи затвором;
 - **роз'єднувач** призначений для роз'єднання спускової тяги з шепталом при відході затвора в заднє положення;
 - **бойова пружина** призначена для приведення в дію важеля;
 - **важіль** призначений для спрямування та передачі зусилля від бойової пружини до курка;
 - **упор бойової пружини** призначений для спрямування руху важеля.

Тактико-технічні характеристики пістолету «Форт-12»:

Вага без патронів -	830 г.;
Вага зі спорядженим магазином –	980 г.;
Довжина пістолета –	180мм.;
Довжина ствола –	97 мм.;
Ширина –	33 мм.;
Висота –	131 мм.;
Калібр –	9 мм;
Кількість нарізів –	6 правосторонніх;
Патрон -	9×18 Makarov;
Прицільна дальність –	25 м.;
Відстань найбільш ефективного вогню –	до 50 м.;
Убивча сила кулі –	350 м.;
Місткість магазину –	15 патронів;
Бойова скорострільність	40 п/хв.;
Початкова швидкість кулі –	320 м/с.
УСМ –	одинарної або подвійної дії; Принцип
дії –	вільний затвор.

Будова боєприпасів 9х18 мм

Патрон складається з наступних елементів:

Гільза містить пороховий заряд і з'єднує всі частини патрона.

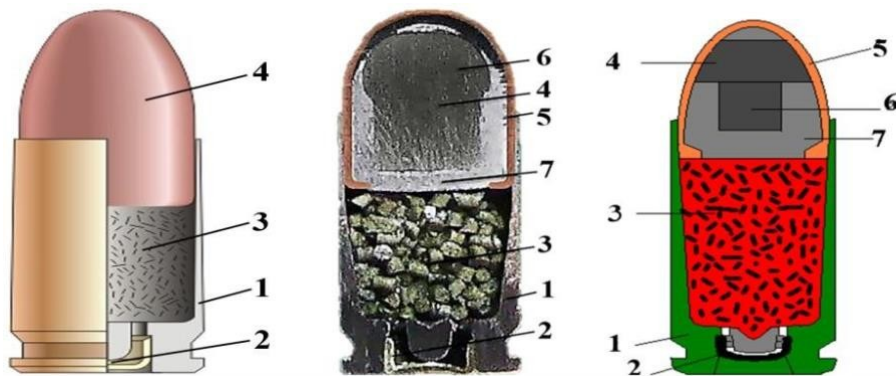
Заряд складається з бездимного піроксилінового пороху.

Капсуль служить для запалення порохового заряду.

Куля (у найбільш поширеному варіанті) складається з біметалевої лакованої оболонки в яку впресоване сталеве осердя, між якими є свинцева сорочка.

ТТХ патрона 9×18 Makarov:

Довжина патрона -	24.8 мм
Довжина гільзи -	18.1 мм
Довжина кулі -	11.1 мм
Вага патрона -	10 г
Вага гільзи -	3,65 г
Вага кулі -	6.1 г
Вага порохового заряду -	0.25 г

Розрізи 9 мм пістолетного патрона та його будова

1 – гільза; 2 – капсуль; 3 – пороховий заряд; 4 – куля; 5 – біметалева оболонка; 6 – сталеве осердя; 7 – свинцева сорочка.

ЗАТРИМКИ при СТРІЛЬБІ з «ФОРТ-12»

Причини затримки, дії по їх усуненню:

1. **Осічка** (затвор у крайньому передньому положенні, курок спущений, але постріл не відбувся)

- ✓ Несправність патрону ► Перезарядити пістолет. Провести повторний постріл.
- ✓ Загустіння мастила, забруднення або затирання ударника ► Пістолет розрядити, розібрати, оглянути і прочистити. При затиранні ударника пістолет відправити до майстерні.
- ✓ Осадження або злам бойової пружини ► Пістолет розрядити і відправити до майстерні.

2. **Недосилання патрона затвором** (затвор зупинився, не досягнувши крайнього переднього положення; спуск курка не відбувся)

- ✓ Забруднення патронника або викидача ► Дослати затвор рукою вперед і продовжити стрільбу.
- ✓ Злам або осадження зворотної пружини ► Відправити пістолет до майстерні.

3. **Утикання** (ущемлення набою між дзеркалом затвора і казенною частиною ствола при досиланні набою в патронник)

- ✓ Забруднення магазина ► Витягнути магазин, відвести затвор назад, витягнути ущемлений набій та продовжити стрільбу.

- ✓ Магазин не зафіксований заціпкою ► Витягнути магазин, відвести затвор назад, витягнути ущемлений набій та продовжити стрільбу.
- ✓ Розгин губок магазина ► Розрядити пістолет, замінити магазин. Несправний магазин відправити до майстерні.

4. Ущемлення гільзи затвором (затвор в задньому положенні і туго переміщується вперед)

- ✓ Забруднення рухомих частин пістолета або слабкий заряд патрону ► Викинути гільзу відведенням затвора назад і продовжити стрільбу.
- ✓ Несправність викидача ► Розрядити пістолет і відправити до майстерні.
- ✓ Зігнутий відбивач ► Розрядити пістолет, розібрати і вирівняти відбивач.

5. Автоматична стрільба

- ✓ Злам відокремлювача ► Відправити пістолет до майстерні.
- ✓ Ослаблення або злам пружини шептала ► Відправити пістолет до майстерні.
- ✓ Злам бойового виступу курка або шептала ► Відправити пістолет до майстерні.

**Виконання нормативів згідно з наказом НПУ від 13.01.2026 № 23_од
«Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та Норм витрат
боєприпасів поліцейськими під час проведення практичних стрільб»**

**Норматив перший №1
_«спорядження магазина»
(12 патронів)**

Порядок виконання:

після доповіді поліцейського:

- **«До виконання нормативу готовий!»**

по команді:

- **«Приступити!»** (вмикається хронометр) поліцейський:

- 1) бере магазин та споряджає його навчальними патронами;
- 2) після закінчення спорядження магазина покласти його на стіл та голосом доповісти:

- **«Виконано!»** (хронометр вимикається).

Примітка.

Норматив вважається **невиконаним** за умови впирання магазина чи руки, яка його утримує, у будь-яку поверхню, а також випадання з рук навчального патрону.

Під час споряджання магазину модифікацій пістолету **Форт** (більшої ємності ніж 12 патронів) необхідно додавати до часу на виконання нормативу по 2 секунди за кожен додатковий патрон.

Норматив другий №2

«неповне розбирання пістолета»

Порядок виконання:

ФОРТ-12 та його модифікації:

після доповіді поліцейського:

- **«До виконання нормативу готовий!»**

по команді:

- **«Приступити!»** (вмикається хронометр) поліцейський:

- 1) від'єднує магазин від основи рукоятки (утримуючи пістолет за основу рукоятки, великим пальцем правої (лівої) руки необхідно натиснути на кнопку фіксатора магазину, одночасно відтягуючи вказівним пальцем лівої (правої) руки виступаючу частину кришки магазину, витягає магазин з основи рукоятки);
- 2) перевіряє, чи нема патрона в патроннику (вимикає запобіжник (опустити прапорець донизу), відводить лівою (правою) рукою затвор у заднє крайнє положення, ставить його на затворну затримку і оглядає патронник (повертає пістолет в ліву сторону під кутом 30-45 градусів), після чого натискає великим пальцем правої (лівої) руки на затворну затримку та відпускає затвор);
- 3) магазином натискає на вісь затворної затримки з правого боку;
- 4) відокремлює затворну затримку (потягнувши за неї з лівого боку);
- 5) від'єднує затвор від рамки (узявши пістолет у праву (ліву) руку за рукоятку, лівою (правою) рукою відводить затвор у крайнє заднє положення, піднімає його задню частину та зміщує затвор уперед, знімаючи зі ствола);
- 6) від'єднує зворотні пружини (пружину) і напрямну вісь від рамки пістолета;
- 7) після закінчення виконання нормативу (частини пістолета лежать на столі) поліцейський голосом доповідає:

- **«Виконано!»** (хронометр вимикається).

Норматив третій №3

«збирання пістолета після неповного розбирання»

Порядок виконання:

ФОРТ-12 та його модифікації:

після доповіді поліцейського:

- **«До виконання нормативу готовий!»**

по команді:

- **«Приступити!»** (вмикається хронометр) поліцейський:

- 1) приєднує зворотні пружини (пружину) і її напрямну вісь до рамки пістолета;
- 2) приєднує затвор до рамки (утримуючи рамку за рукоятку в правій (лівій) руці, а затвор у лівій (правій), уводить ствол та напрямну вісь із пружинами в канал затвора, після цього відводить затвор у крайнє заднє положення таким чином,

щоб дульна частина ствола пройшла через канал затвора і виступила назовні, після цього опускає задню частину затвора на рамку так, щоб повздовжні виступи затвора розташувалися в пазах рамки, і, притиснувши затвор до рамки, притримуючи супроводжує його);

3) приєднує затворну затримку (вставляє до упору вісь затворної затримки в отвір з лівого боку рамки пістолета);

4) здійснює спуск курка з бойового зводу (натискає вказівним пальцем руки, яка утримує зброю, на спусковий гачок, притримуючи при цьому курок великим пальцем, плавно відпускає його);

5) вмикає запобіжник (піднімає прапорець доверху);

6) приєднує магазин до основи рукоятки (утримуючи пістолет у правій (лівій) руці, великим і вказівним пальцями лівої (правої) руки вставляє магазин в основу рукоятки через нижнє вікно, натискає на кришку магазину великим пальцем так, щоб спрацювала кнопка фіксатора магазину та заблокувала його);

7) перевіряє правильність збирання пістолета (вимикає запобіжник (опустити прапорець донизу), відводить затвор у заднє положення та відпускає (затвор має зафіксуватися на затворній затримці), натиснувши на затворну затримку повертає затвор у переднє положення, здійснює спуск курка з бойового зводу (натискає вказівним пальцем руки, яка утримує зброю, на спусковий гачок, притримуючи при цьому курок великим пальцем, плавно відпускає його), вмикає запобіжник);

8) після закінчення виконання нормативу (пістолет у зібраному стані запобіжником догори лежить на столі) поліцейський голосом доповідає

- **«Виконано!»** (хронометр вимикається).

Примітка.

Норматив також вважається **виконаним**, якщо поліцейський під час виконання **пункту 6** натискатиме на кришку магазину долонею.

Норматив четвертий №4

«неповне розбирання пістолету, збирання пістолету після неповного розбирання, спорядження магазину (комплекс)»

Порядок виконання:

після доповіді поліцейського:

- **«До виконання нормативу готовий!»**

по команді:

- **«Приступити!»** (вимикається хронометр) поліцейський:

1) по черзі (безперервно) виконує нормативи **другий, третій, перший** (забороняється порушувати послідовність);

2) після закінчення виконання першого нормативу (пістолет у зібраному стані запобіжником догори та додатковий магазин споряджений патронами лежить на столі) поліцейський голосом доповідає

- **«Виконано!»** (хронометр вимикається).

✓ Вправа / Секунд	с	с	с, хв	-
Оцінка:	5	4	3	2
1. Вивчення та вдосконалення техніки спорядження магазина патронами.	24	27	30	-
2. Вивчення та вдосконалення техніки неповного розбирання пістолета.	17	20	23	-
3. Вивчення та вдосконалення техніки збирання пістолета після неповного розбирання.	20	23	26	-
4. Вивчення та вдосконалення техніки комплексного нормативу (неповне розбирання пістолету, збирання пістолету після неповного розбирання, спорядження магазину).	1.06	1.15	1.24	-
5. Незадовільно у всіх інших випадках, а також у разі відмови від виконання нормативу.	-	-	-	-